

Yurt taraqqiyoti yoʻlida birlashaylik!

Ishonch

2026-yil,
26-sentabr,
shanba
№118
(5338)

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Oʻzbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

ЎЗБЕКИСТОН ШАХМАТЧИЛАРИНИНГ ҒАЛАБАЛИ ЮРИШЛАРИ

Самарқандда ўтказиладиган Жаҳон шахмат Олимпиадасининг 9-турида Ўзбекистон терма жамоаси АҚШ терма жамоасини 2,5:1,5 ҳисобида мағлуб этди.

Нодирбек Абдусатторов Фабиано Каруана устидан ғалаба қозонди. Иккинчи тахтада Жаваҳир Синдоров Уэсли Сога мағлуб бўлди. Нодирбек Ёкубовов Ханс Моке Ниманни мағлуб этди. Туртинчи тахтада Муҳиддин Мадаминов Левон Аронян билан дуранг ўйнади. Шу тариқа Ўзбекистон терма жамоаси АҚШ устидан 2,5:1,5 ҳисобида ғалаба қозонди.

«Ўзбекистон-2» Нидерландия терма жамоаси устидан ғалаба қозонди.

Жаҳонгир Воҳидов Аниш Гирини мағлуб этди. Абдималик Абдисалимов Йорден ван Форест билан дуранг ўйнади. Муҳаммадзоҳид Суяров Лоек ван Велли устидан ғалаба қозонди. Ортик Нигматов Эрвин ЛАмини ютди. Умумий ҳисоб – 3,5:0,5.

«Ўзбекистон-3» жамоаси Қирғизистонни 2,5:1,5 ҳисобида мағлуб этди.

Сайдакар Сайдалиев Эржан Жақшиликов билан, Баҳром Баҳриллаев Элдияр Орозбаев билан, Муҳаммадали Абдурахмонов эса Руслан Сездбеков билан дуранг ўйнади. Асроржон Омонов Тимур Даудов устидан ғалаба қозонди. Шу тариқа ушбу терма жамоалар қарама-қаршичилигида якуний ҳисоб 2,5:1,5 бўлди.

ТОШКЕНТ СУЗИШ БЎЙИЧА ЖАҲОН КУБОГИ БОСҚИЧИГА МЕЗБОНЛИК ҚИЛАДИ

8-10 октябрь кунлари пойтахтимиз «World Aquatics» федерациясининг 2026 йилги мусобақалар тақвимига киритилган ва сузиш бўйича «Ипак йўли» турининг бир қисми ҳисобланган жаҳон кубоги босқичига мезбонлик қилади. Таъкидлаш жоизки, сув спортининг ушбу йўналишида бундай нуфузли мусобақа мамлакатимизда илк бор ўтказилмоқда. Турнир мураббийлар ва спортчилар учун жорий йил декабрь ойида Пекин шаҳрида бўлиб ўтадиган 25 метрлик сув ҳавзасида сузиш бўйича жаҳон чемпионати олдидан сўнгги тайёргарлик ва имкониятларни синовдан ўтказиш вазифасини ўташи билан ҳам аҳамиятли.

Мусобақага тайёргарлик ишларининг бориши муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ва «Uzbekistan Aquatics» федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов олиб борган йиғилишда таъкидланганидек, мамлакатимизда ёшларни спортга кенг жалб қилиш, иқтидорли спортчиларни саралаш ва юқори натижаларга эришиш учун зарур шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, сув спорти турларини ривожлантириш, оммалаштириш, мутахассис ва мураббийлар салоҳиятини ошириш, замонавий инфратузилмани шакллантириш бўйича ҳам изчил ишлар олиб борилмоқда.

Бу йўналишдаги амалий ҳара-

катларда 2024 йил 4 ноябрда Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан имзоланган «Сув спорти турларини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор дастуриламал бўлмоқда. Хужжатда сузиш, сув полоси, синхрон сузиш ва сувга сакраш каби спорт турларини янада ривожлантириш, иқтидорли спортчиларни саралаш ва тайёрлаш, халқаро мусобақаларда юқори натижаларга эришиш учун зарур шарт-шароитлар яратиш бўйича вазифалар белгиланган эди.

Натижада Ўзбекистоннинг халқаро сув спорти ҳаракатидаги иштироки кенгайиб, 2025 йилда мамлакатимиз вакили 2025-2029 йиллар учун «World Aquatics» бюросига Осиё минтақасидан аъзо этиб сайланди. Шунингдек,

ўтган йили давлатимиз раҳбари «World Aquatics» президенти Хусайн Ал-Мусалламни қабул қилиб, халқаро ташкилот билан ҳамкорлиқни ривожлантириш ҳамда Ўзбекистонда йирик халқаро мусобақаларни ўтказиш масалалари юзасидан фикр алмашганди.

Ана шу ҳаракатлар натижаси ўлароқ ўтказиладиган нуфузли мусобақада Америка, Европа, Осиё ва Африка қитъаларидан 400 нафардан зиёд спортчи, мураббий ва ҳакамлар иштироки кутилмоқда.

Йиғилишда мусобақани ўтказишга масъул бўлган вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Сув спорти турлари бўйича Республика олий спорт маҳорати мактаби масъулларининг ҳисоботлари тингланди. Қайд этилдики, турнирни юқори савияда ўтказиш учун барча ташкилий масалалар ҳал қилинган. Жумладан, 27-29 сентябрь кунлари тест мусобақалари ўтказилиб, ҳакамлар иши, старт ва финиш зоналари, ҳисоблаш тизими ҳамда натижаларни қайд этиш жараёнлари синовдан ўтказилади. Бундан ташқари, меҳмонлар бўш вақтларини мазмунли ўтказиши учун Тошкентнинг диққатга сазовор манзилларига саёҳатлар уюштириш ҳам назарда тутилган.

Ушбу мусобақа Ўзбекистон сув спортининг халқаро нуфузини янада ошириш баробарида, спортчиларимиз жаҳоннинг энг кучли сузувчилари билан бир майдонда рақобатлашиб, тажриба орттиришларига ҳам хизмат қилиши билан аҳамиятли.

Ўз мухбиримиз

«ВОДИЙ ОЛТИН СОЗ БЎЛСА, ОВОЗИДИР АНДИЖОН...»

Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов машҳур бир шеърида «Водий олтин соз бўлса, овозидир Андижон...» дея лутф қилган эди. Бу самимий мисраларда шу заминда яшаётган юртдошларимиз шахду шижоати, омилкорлиги, бунёдкорлик фазилатлари улуғлангани бежиз эмас. Зотан, имконият, қўллаб-қувватлов ва андак рағбат бўлса, ўзининг ҳалол меҳнати ва салоҳияти билан йўқни бор қиладиган, чўлни гулистонга айлантирадиган, кези келганда, ҳар соҳада яловбардор бўлишга қодир эл бу.

Шу боис давлат раҳбарининг ташрифини барча андижонликлар – кечагина мактабда тақсил ола бошлаган ўқувчилардан тортиб юрт кайвониларигача катта ҳурмат-эҳтиром билан кутиб, матбуотда, тармоқларда пешма-пеш ёритиб борилган барча жараёнларни зўр ҳаяжон, таъбир жоиз бўлса, умумманфаатдорлик ҳисси билан кузатиб борганликлари сира муболага эмас.

Ёшу кексалар қалбини чулғалган ҳаяжон сабаби шуки, ташриф

дастурида кўздан кечирилиши белгиланган манзиллар сари қўйилган хосиятли қадамлар Андижоннинг эртанги кунини, ижтимоий-иқтисодий тараққиётини белгилловчи йирик лойиҳалар ижросини бошлаб берди. Одамлардаги манфаатдорлик ҳисси эса ана шу лойиҳаларнинг ҳаётга татбиқ этилиши натижасида яратилажак иш ўринлари, хонадонларга қирадиган юқори даромад, ҳаёт сифатини ошириш истаги билан боглиқ.

>> 3

Очун тинглаяпти овозларингни

Бугун ҳавас билан боқяпти дунё – Океан орти-ю, Чин-Мочин, Ажам. Навқирон шаҳарда байрам шукуҳи – Шахмат тождорлари Самарқандда жам.

Бугун янграяпти ўзбекча калом Дунёнинг энг баланд минбарида ҳам. Қалбга гурур ҳамда ифтихор солиб – Уни тинглаяпти курраи олам.

Қўллаб-қувватлаймиз то танда бор жон, Юртим, жаҳон узра парвозларингни! Кўксингни ғурурга тўлдиргин, халқим, Очун тинглаяпти овозларингни.

Қутламоқ истадим, қувонч бу, ахир, Мана қўлларимда шарбат тўла жом. Океан ортидан янграр, не бахтки, Жаҳон минбарида ўзбекча калом!

Тенглр ичра тенгмиз, мағрур боқамиз Дунёга, бизни ким шошираяпти? Ғурурланиб кетдим, гўё наздимда Бор дунё ўзбекча гапираяпти...

Жаҳонгир
ШАРОФБОВ

КАСАБА УЮШМА ФАОЛЛАРИ ЖЕНЕВАДА

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси халқаро ташкилотлар билан алоқаларни янада мустаҳкамлаш йўлида кенг кўламли ишларни амалга ошириб келмоқда. Хусусан, Федерация ва Халқаро Меҳнат Ташкилоти (ХМТ)нинг Меҳнаткашлар фаолияти бўйича Бюроси (ACTRAV) ўртасида ишлаб чиқилган тадбирлар режасига мувофиқ, Ўзбекистон кимё ва фармацевтика саноати ходимлари касаба уюшмаси фаоллари Швейцариянинг Женева шаҳрида «Касаба уюшмаларининг салоҳиятини ошириш асосида бирлашиш эркинлиги ва жамоавий музокараларни илгари суриш» мавзусида бўлиб ўтаётган семинарда иштирок этмоқда.

Ўқувнинг биринчи куни делегация аъзолари ХМТнинг Меҳнаткашлар фаолияти бўйича Бюроси (ACTRAV) директори Оливер Ропке билан мулоқот ўтказдилар. Учрашувда Бюро фаолияти хусусида батафсил маълумот берилди. Унинг Европа ва Марказий Осиё бўйича масъул ходими Сергеюс Гловацкас эса ХМТнинг 114-конференцияси яқунлари хусусида сўз юритди.

Ўзбекистон Кимё ва фармацевтика саноати ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси Нигора Алимжонова Президентимиз Шавкат Мирзиёев бошчилигида мамлакатимизда амалга оширилаётган ис-

лоҳотлар, айниқса, меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасидаги янгиликлар ҳақида батафсил маълумот берди.

Семинарда, шунингдек, «ХМТнинг назорат тизими ва халқаро меҳнат стандартлари», «Кимёвий хавфлар тўғрисида янги Конвенция, меҳнат муҳофазаси соҳасида ХМТ сиёсати», «Рақамлаштириш соҳасида ХМТ сиёсати» мавзуларида маърузалар тингланди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси Матбуот хизмати

https://t.me/ishonchuz_official

facebook.com/ishonchofficial.uz

ishonch1991@yandex.uz

www.ishonch.uz

УЧРАШУВ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Жиззах вилояти кенгаши раиси, сенатор Ну-сратилла Пардаев бошчилигидаги фаоллар гуруҳи Жиззах шаҳридаги Гафур Фулом но-мидаги маҳаллада бўлиб, кенг жамоатчилиқ билан мулоқот қилди.

САМИМИЙ
МУЛОҚОТ

Янги Ўзбекистонда кечаётган ислохот-лар ҳақида сўз борган мулоқотда иқти-содиётни ривожлантириш орқали одамларнинг турмуш фаровонлигини юк-салтириш, дунёнинг тараққий этган давлат-лари билан ҳамкорликни йўлга қўйишда Ўз-бекистоннинг ўрни йиғилганлар эътиборида бўлди.

– Бугунги тadbир дилимиздаги самимий гапларни айтишга яна бир бор имкон берди, – дейди 69 ёшли Замира Исроилова. – Зеро, охириги ўн йилда амалга оширилган бунёд-корликлар натижасида юртимиз, хусусан, ту-манимиз обод бўлди. Янги бинолар, корхо-налар, мактаблар, йўллар, истироҳат боғла-рини қўриб, дилингиз яйрайди. Энг муҳими, ўзгаришлар самарасидан ҳар бир оила баҳраманд бўляпти. Жумладан, бу йил 3 на-фар набирам грант асосида олий ўқув юр-тига ўқишга кирди. Ўғлим Жанубий Кореяда магистратурани тамомлаб, «Эл-юрт умиди» жамғармаси ҳисобидан Малайзияда доктор-антурада ўқиди. Ҳозир Низомий номидаги Ўз-бекистон миллий педагогика университетида талабаларга дарс бераётир.

Учрашувда ёшлар масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, улғаяётган ав-лодни миллий қадрият ва аънаналар руҳида тарбиялашга, уларнинг қўлида Ватанга муҳаббатни кучайтиришга оид фикрлар бил-дирилди. Шунингдек, истиқлол берган им-кониятлар, бугунги тинч ва фаровон ҳаёт-нинг қадрига етиш, Ватан манфаати йўлида фидойилик кўрсатиш ҳар бир ўзбекистон-ликнинг бурчи экани таъкидланди.

Алижон
АБДУСАТТОРОВ
«ISHONCH»

Ходим ишга қабул қилинган, у билан меҳнат шартномаси тузилади. Корхонада эса жамоа шартномаси ҳам бор. Мабодо бир неча ойдан кейин муаммо чиқса, масалан, мукофот пули тўлан-маса ёки таътил масаласида келиш-мовчилик пайдо бўлса, ишчи қайси ҳужжатга қараши керак? Умуман, бу икки шартноманинг фарқи нимада? Таълим ва фан ходимлари касаба уюш-маси Республика кенгаши раисининг ёшлар масалалари бўйича маслаҳат-чиси Жамил ЯРАТОВдан ушбу савол-ларга жавоб олдик.

– Ходимлар айрим ҳолатларда меҳнат шартномаси билан жамоа шартно-масини адаштиришади. Уларнинг бир-биридан энг асосий фарқи ни-мада?

– Сўзимизни соҳада ҳуқуқий асос ҳи-собланган Меҳнат кодексидан бошласак. Унда меҳнат шартномаси ва жамоа шарт-номаси тушунчаси, уларнинг мазмунини ва аҳамияти батафсил ёритилган.

Меҳнат шартномаси ходим ва иш берувчи ўртасида тузиладиган, тарафлар-нинг ўзаро ҳуқуқлари ҳамда мажбурият-ларини белгилловчи келишув. У ходимнинг иш жойи, меҳнат вазифаси, меҳнатга ҳақ тўлаш шартлари, ходим билан муддатли меҳнат шартномаси тузилган тақдирда унинг муддати, иш вақти ва дам олиш ре-жими, зарур ҳолларда ишнинг хусусия-тини белгилайдиган талаблар ҳамда бош-қа шартларни қамраб олади.

Ҳужжат камида икки нусхада ёзма (қоғозда ёки электрон) шаклда тузи-либ, ҳар бири ходим ва ишга қабул қилиш ҳуқуқига эга мансабдор шахсининг имзоси билан мустаҳкамланади. Электрон шакл-даги меҳнат шартномаси «Ягона миллий меҳнат тизими» платформасида расмий-лаштирилади.

Демак, меҳнат шартномаси иш берувчи ва ходим ўртасидаги меҳнат муносабатла-рини тартибга солса, **жамоа шартномаси** ўз номи билан иш берувчи ва жамоа (азъо-лари)га тегишли масалаларни ҳал этади. У ташкилотда аяка ва ижтимоий муносабат-ларни тартибга солиб, ходимларнинг ва-киллари ҳамда иш берувчи ўртасида ту-зилади.

Жамоа шартномасининг мазмунини ва тузилишини тарафлар белгилайди. Унга

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Самарқанд вилояти кенгаши раиси ўринбосари Акбар Абдусайдов ишти-рида Каттакўрғон шаҳридаги 11-умумий ўрта таълим мактабида ёшлар билан учрашув ташкил этилди.

5 ёшли фарзандим учун собиқ турмуш ўртоғимдан алимент ололмай, сарсон бўлиб юрган эдим. Суд то-монидан бу бўйича қарор чиқарилганига уч йил тўл-ган бўлса-да, боламнинг отаси ўз мажбуриятини бажаришни ҳаёлига ҳам келтирмади. Орада қарз-дорлик нақ 12 миллион сўмга етди.

Фарзандимнинг таъ-миноти ва рўзгор ташвишлари билан қийналиб, қайси идорага мурожаат қилишни билмай сарсон бўлиб юрган кунла-римнинг бирида Ўзбекистон касаба уюшмалари Феде-рациясининг хотин-қизлар муаммолари билан ишлай-диган 1211 рақамли «Ишонч телефони» ҳақида эшитиб қолдим. Аввалига кўнғирок

қилишга анча иккиландим. Чунки шу пайтгача муаммо ҳал бўлмай келаётгани учун навбатдаги мурожаатдан ҳам натижа чиқишидан уми-димни узган эдим.

Йўқ, барибир, бўлмади, ўша рақамга кўнғирок қил-дим. Мурожаатимни диққат билан эшитишди. Кўп ўтмай пластик картама 6 миллион сўмдан зиёд маблағ келиб

тушди. Бу пул фарзандим иккимизнинг оғиримизни енгил қилди, кўнглимга тас-кин берди...

Кейин масъул идора хо-дими мен билан алоқага чиқиб, алимент бўйича қол-ган қарздорлик ҳам унди-рувга қаратилгани ва яқин кунларда тўлаб берилишини айтди.

Уч йилдан бери чўзилиб ке-лаётган муаммони қисқа фурсатда ҳал қилиб берган барча масъулларга чин дилдан мин-натдорлик билдираман.

Дилафрўз ТУРҒУНБОЕВА
Ангрен шаҳри

МИННАТДОРЛИК
УЧ ЙИЛЛИК МУАММО ҚИСҚА
ФУРСАТДА ҲАЛ БЎЛДИ

Ферузбек РАЗЗОҚОВ,
Ўзбекистон касаба
уюшмалари Федерацияси Самарқанд
вилояти кенгаши раисининг ёшлар
масалалари бўйича маслаҳатчиси

ЗЎРАВОН КУЁВГА ЖАРИМА

1211 ЭШИТАДИ...

Поп туманида яшовчи фуқаро Н.Қ. хотин-қизлар муаммо-лари бўйича 1211 рақамли «Ишонч телефони»га сим қоқиб, қизи А.Э.га нисбатан таъйиқ ва зўравонлик содир этилганидан шикоят қилди.

Табииyki, жабрланган инсон учун ўз вақтида кўрсатилган ёрдамнинг аҳамияти катта. Бу ҳолатда ҳам мурожаат эътиборсиз қолмади. Можаро атрофлича ўрганилиб, суд қарори билан зўравон куёвга нисбатан жа-рима жазоси тайинланди.

Анваржон
ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

МУТАХАССИС МИНБАРИ

мажбурий. Шундан келиб чиқиб, иш бе-рувчига ушбу қўшимча таътил ходимга тў-лиқ берилиши лозимлигини тушунтирдик.

– Касаба уюшмаси бу икки ҳужжат-нинг қайси босқичида ҳимоя меха-низми сифатида иштирок этади?

– Касаба уюшмаси ходимлар номидан жамоа шартномаларини тузиш мақсадида жамоа музокараларини олиб боришдан бошлаб, имзолаш ва ижросини таъмин-лаш жараёнларига бевоқифа иштирок этади. Меҳнат шартномасида келишилган шартлар иш берувчи томонидан қисман ёки умуман бажарилмаганда ходимнинг

Жамоа шартномасининг мазмунини ва тузили-шини тарафлар белгилайди. Унга меҳнатга ҳақ тўлаш шакли, тизими ва миқдори, пул мукофотлари, нафақалар, компенсациялар, қўшимча тўловлар ҳақидаги бандлар ки-ритилади. Бундан ташқари, ходимларни қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш, ишдан бўшатиш шартлари, иш ва дам олиш вақти, таътиллари ва давомий-лиги, ходимларнинг, жумладан, аёллар, но-гиронлиги бор ҳамда ўн саккиз ёшга тўлма-ган шахсларнинг меҳнат шартномалари каби қўллаб-масалалар бўйича ўзаро мажбурият-лар ҳам ўрин олиши мумкин.

ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаат-ларини тиклаш учун курашади.

«Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қо-нунга мувофиқ, касаба уюшмаси ишдан озод этилаётган ходимларини, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаат-ларини ҳимоя қилишга доир бошқа маса-лаларни ҳал қилишда ҳам иштирок этиш ҳуқуқига эга. Бундан ташқари, ходим-ларнинг меҳнат ҳуқуқлари йўлида судга даъво аризаси киритишга ҳақли.

– Фойдали маълумотлар ва тушунча-лар учун раҳмат!

«ISHONCH» мухбири
Зебо НАМАЗОВА
суҳбатлашди

МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ ВА
ЖАМОА ШАРТНОМАСИ:
УЛАРНИНГ ФАРҚИ НИМАДА?

Ушбу ҳужжатларда ходимлар учун қандай ҳуқуқ, кафолат ва имтиёзлар белгиланган?

меҳнатга ҳақ тўлаш шакли, тизими ва миқ-дори, пул мукофотлари, нафақалар, ком-пенсациялар, қўшимча тўловлар ҳақидаги бандлар киритилади. Бундан ташқари, хо-димларни қайта тайёрлаш, уларнинг ма-лакасини ошириш, ишдан бўшатиш шарт-лар, иш ва дам олиш вақти, таътиллари давомийлиги, ходимларнинг, шу жумла-дан, аёллар, ногиронлиги бор ҳамда ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларнинг меҳнат шартномалари каби қўллаб-масалалар бўй-ича ўзаро мажбуриятлар ҳам ўрин олиши мумкин.

– Меҳнат шартномасига жамоа шарт-номасида белгиланган имтиёз кири-тилмаган бўлса ҳам ходимлар ундан фойдалана олишадими?

– Меҳнат ёки жамоа шартномасида келишилган имтиёз, ҳуқуқ ва кафолатлар-дан ходимлар тўлиқ фойдаланади. Жа-моа шартномасидаги маълум бир бандлар меҳнат шартномасида кўрсатилмаслиги табиий ҳол. Масалан, ҳамма ташкилот ва идораларда ҳам касаба уюшмаси ёки хо-димларнинг бошқа вакиллик органи мав-жуд эмас. Уларда, табиийки, жамоа шарт-

номаси ҳам тузилмаган. Аммо ходимлар меҳнат шартномаси асосида фаолиятла-рини олиб боради. Бироқ ташкилотда икки ҳужжатнинг ҳам мавжуд бўлиши ходим-лар учун янада қулайлик яратади.

Шундан келиб чиққан ҳолда айтадиган бўлсак, меҳнат шартномасида акс этма-ган имтиёз жамоа шартномасида ёки жа-моа шартномасида бўлмаган банд меҳнат шартномасига киритилган бўлса, ходим-лар ундан бемалол фойдалана олишади.

– Иш берувчи «Бу имтиёз ёки ҳуқуқ жамоа шартномасида мавжуд эмас», деб ходимнинг талабини рад этиши мумкинми?

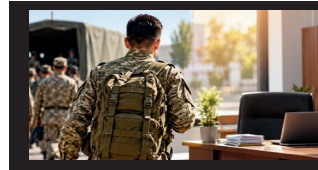
– Меҳнат муносабатларига оид қонун-чилик, жумладан, меҳнат шартномасида шартлашилмаган ёки жамоа шартнома-сида келишилмаган имтиёз, кафолат ва ҳуқуқлардан ходимлар фойдалана олмай-дилар. Меҳнат кодексига иш берувчи ва ходим ўртасидаги меҳнатга оид муноса-батларнинг принципал жиҳатлари тар-тибга солинган. Шунингдек, айрим имтиёз, кафолат ва ҳуқуқлар иш берувчи ва ходим-лар ўртасидаги музокара ҳамда келишув натижаларига боғлиқлиги таъкидланган. Бундай имтиёз, кафолат ва ҳуқуқларнинг тури 60 тага яқин бўлиб, улардан фойда-ланиш тартиби, албатта, жамоа шартно-масида кўзда тутилиши керак.

Меҳнатга оид шундай муносабат-лар борки (интизом, қўшимча таътил-лар, рағбатлантириш турлари ва бошқа-лар), уларнинг ҳаммасини ҳам қонунда ёки норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда тўла, узил-кесил ифода қилинмайди. Сабаби, ташкилотларда меҳнат шартномалари тур-лича, битта қоида ҳамма меҳнат жамоа-сига мос тушавермайди. Шунинг учун жамоа шартномаси лойиҳасини ишлаб чиқишда, муҳокама қилишда ва тас-

Батафсил маълумот олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг:

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА 20 НАФАР
ТИББИЁТЧИГА 73 МЛН СЎМГА ЯҚИН
УСТАМА УНДИРИЛДИ

ҲАРБИЙ ХИЗМАТДАН ҚАЙТГАН
ХОДИМ АВВАЛГИ ЛАВОЗИМИГА
ТИКЛАНДИМИ?

<<< 1

ХУДУДНИНГ ЯНГИ РИВОЖЛАНИШ МОДЕЛИ

Давлат раҳбарининг вилоятга ташрифи дастури жуда кўп йўналишларни қамраб олган бўлса-да, барчасининг негизи иш-билармонлик муҳитини кенгайтириш, хусусан, ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш ва бандлиқни таъминлаш билан боғлиқ нуқталарда кесишади. Президент Шавкат Мирзиёев ҳудуд фаоллари билан учрашувда ҳам «Ишонч билан айтаманки, ноёб географик ва демографик шароитдан келиб чиқиб, Андижон ўзининг янги ривожланиш моделини ярата олди», дея алоҳида таъкидлади. Чиндан ҳам, ер ва табиий бойликлар чекланган бўлса-да, ишбилармон аҳоли, кучли тадбиркорлик руҳи, кўп сонли ёшлар, шакланган саноат мактаби ва катта бозор мавжуд бўлган Андижонда саноат ва тадбиркорлик тараққиётнинг асосий қон томирига айланмоқда.

Ташриф доирасида Президент янги инвестиция лойиҳаларини ишга тушириш ва уларнинг қурилишига старт бериш маросимида иштирок этди. Жумладан, тадбирда умумий қиймати 9 миллиард 400 миллион доллар бўлган 206 та лойиҳа қамраб олинди. Шундан 2 миллиард 50 миллион долларлик 98 та лойиҳа ишга туширилган бўлса, умумий қиймати 7 миллиард 350 миллион долларга тенг бўлган 108 та лойиҳанинг қурилиши бошланди. Бу ҳазилакам рақамлар эмас. Гап лойиҳаларнинг рўёбга чиқарилиши ортидан 45 мингдан зиёд янги иш ўрни яратилиши ва йилга 533 миллион долларлик экспорт имкониятлари юзгага келиши хусусида бормоқда.

Қолаверса, лойиҳалар энергетика, қурилиш, тўқимачилик, машинасозлик, таълим, туризм, логистика, фармацевтика ва соғлиқни сақлаш каби муҳим соҳаларни қамраб олганлиги турли касб ва йўналишларда ўқиган ёш ва малакали кадрларни ишга жалб этса, мазкур корхоналарнинг фақат саноат ҳудудидагина эмас, балки вилоятнинг барча шахар ва туманларида ишга туширилиши бандлик географиясига эътибор қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Яна бир жиҳатки, Андижонда маҳаллий ишбилармонларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш баробарида хорижлик инвесторларни ҳам фаол жалб этиш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Нера?

Авалло, ҳудуд логистика масаласида катта имкониятларга эга. Вилоятнинг икки чегараси – Хонободдан Улўғноргача бўлган масофани, бироз ўхшатиш билан айтганда, бир чойнак иссиқ чой совиб улгурмай босиб ўтиш мумкин. Қолаверса, ҳар бир соҳа бўйича укувли, юқори малакали маҳаллий мутахассисларни топиш ҳам мумкинки, бундай шароитда бизнес

«ВОДИЙ ОЛТИН СОЗ БЎЛСА, ОВОЗИДИР АНДИЖОН...»

юритиш сармоядорларни нега қизиқтирмасин?! Ахир давлат раҳбарининг иродаси ва доимий қўллаб-қувватлови билан мамлакатда чет эллик инвесторларга ҳам кенг имкониятлар яратилаётган, уларнинг ҳақ-хуқуқларини ҳам мустаҳкам ҳимоя қилувчи механизмлар ишга тушириб қўйилган бўлса!

Шу боис Андижонда юқорида тилга олинган лойиҳаларни амалга оширишда маҳаллий ишбилармонлар қаторида Хитой, Туркия, Жанубий Корея, АҚШ, Россия, Беларусь, Германия, Ҳиндистон, Бирлашган Араб Амириклари ва Тожикистон компаниялари ҳам фаол иштирок этмоқда.

Бу саяё-ҳаракатларни рағбатлантириш замиридаги асл мақсадни Президент фаоллар билан мулоқот чоғида жайдари тилда тушунтирди: «Андижонда 141 минг аҳоли камбағал, 66 минг киши ишсиз, 219 минг киши миграцияда. Бу муаммоми, йўқми?»

Демакки, ҳудудда иш билан таъминлаш масаласи устувор аҳамият касб этар экан, янги-янги лойиҳаларни ҳаётга татбиқ этиш изчил, истисносиз қўллаб-қувватланади.

ЙЎЛ ОЧГАННИНГ ЙЎЛИ ОЧИҚ

Халқда шундай гап бор: «Йўл очганнинг йўли очик». Андижонда Президент ташаббуси ва топшириқларига кўра юз кўрсатаётган бугунги тараққиёт натижалари бежиз эмасдай, аҳоли фаровонлигини таъминлаш борасида эришилаётган марраларнинг

бошланиш нуқтаси рамзий маънода юқоридаги ҳикматга бевосита боғлиқдай.

Эътибор берсангиз, йўллар масаласи давлат раҳбарининг диққат марказида бўлди: ҳаво йўли, темир йўл, нихоят автомобиллар учун йўлтуказгич.

Давлат раҳбари ҳудудга аввалги ташрифларида Андижон халқаро аэропортини модернизация қилиш бўйича қатор топшириқлар бериб, жараёни бевосита кўздан кечирган эди. Куни кеча ҳам ҳудудда бунёдкорлик ишлари билан танишишни энг аввал мазкур объектдан бошлади.

Бугунги кунда аэропортда йирик ҳажмли реконструкция ишлари олиб бориляпти. Жумладан, учиш-қўниш йўлаги 3,3 километргача узайтирилиб, кенглиги 60 метр бўлган янги 4Е тоифали йўлак барпо этилди. Бундан ташқари, 10 та ҳаво кемасига мўлжалланган тўхташ жойлари ва руллаш йўлаклари қурилди. Бу жараёнда қурилиш сифати ва объектнинг узок мuddат хизмат қилиши масаласи алоҳида эътиборда. Хусусан, учиш-қўниш йўлагига 50 йилгача хизмат қилишга мўлжалланган мустаҳкам цемент-бетон қопламаси ётқизилган. Замонавий ёритиш-сигнал тизими ўрнатилгани боис аэропортда тунги вақтда ва қуюқ туман шароитида ҳам ҳаво кемаларини хавфсиз қабул қилиш имконияти юзгага келди. Қолаверса, умумий майдонини 19 минг 685 квадрат метр бўлган қўш қаватли замонавий терминал биноси барпо этилмоқда.

Шавкат Мирзиёев вилоятнинг транспорт

ва логистика имкониятларини кенгайтириш бўйича ҳам вазифаларни белгилаб берди. Уларнинг ижроси билан бирга, янги транспорт оқимида мос равишда «Хонобод – Андижон» пулли автомобиль йўлини лойиҳалашга ҳам киришилади. Ёки бир неча кун аввал «Тошкент – Андижон» тезорар поезди қатнови йўлга қўйилиб, сафар вақти олти соатдан тўрт соатга қисқаргани ҳам андижонликларга яратилаётган шарт-шароитларнинг бир исботидир.

Йўллар хусусида гап борар экан, давлатимиз раҳбарининг Андижон вилоятига аввалги ташрифи чоғида берган топшириқлари асосида барпо этилган ва куни кеча фойдаланишга топширилган – Бобур шоҳқўчасининг икки қисмини боғловчи янги йўлтуказгич ҳақида алоҳида тўхталмоқ жоиз.

Шаҳар марказидаги темир йўл вокзали устидан олиб ўтилган ушбу лойиҳанинг аҳамияти нимада?

Янги иншоот, энг аввало, аҳоли учун катта қўлайлик яратди. Андижон шаҳри ва Олтинқўл туманида яшовчи 140 минг нафар аҳоли эндиликда 5,3 километр ортиқча йўл босмайди. Махсус хизматларнинг қатнов масофаси 15 километрдан 9,3 километрга қисқарди. Ортиқча масофа ҳамда темир йўл кесилишмасидаги кутишларнинг бартафав этилиши натижасида манзилга етиб бориш вақти 17 дақиқачага камаяди. Бу, айниқса, шошилинч тиббий ёрдам кўрсатишда муҳим аҳамиятга эга. Эндиликда бе-

морларни шошилинч тиббий ёрдам марказига аввалгидан 14 дақиқа эртароқ етказиш имкони яратилди.

Кўплар интиқиб кутган ушбу лойиҳа ҳақида сўз очилганда, андижонлик фахрийлар ўзаро давраларда такрор-такрор эсланган бир воқеа беихтиёр халғга келади.

Кайвониларнинг қайд этишича, темир йўл устидан ҳудди шундай йўлтуказгич қуриш гояси ўтган асрнинг 70-йилларида ҳам пайдо бўлган. Жумладан, ўша вақтдаги вилоят раҳбари Бектош Раҳимов фаоллар иштирокидаги йиғинларнинг бирида мана шундай лойиҳа режаси борлиги хусусида сўз очган. Қарангки, салкам 50 йилдан зиёд вақт мобайнида, жумладан, яқин-яқинга қадар ҳам вокзал устидан йўл қуриш лойиҳасига қўл уришга журъат этилмаган. Бунинг муҳим сабаблари маблағга ҳам бориб тақалган...

Ташриф доирасида Президент янги инвестиция лойиҳаларини ишга тушириш ва уларнинг қурилишига старт бериш маросимида иштирок этди. Жумладан, тадбирда умумий қиймати 9 миллиард 400 миллион доллар бўлган 206 та лойиҳа қамраб олинди. Шундан 2 миллиард 50 миллион долларлик 98 та лойиҳа ишга туширилган бўлса, умумий қиймати 7 миллиард 350 миллион долларга тенг бўлган 108 та лойиҳанинг қурилиши бошланди. Бу ҳазилакам рақамлар эмас. Гап лойиҳаларнинг рўёбга чиқарилиши ортидан 45 мингдан зиёд янги иш ўринлари яратилиши ва йилга 533 миллион долларлик экспорт имкониятлари юзгага келиши хусусида бормоқда.

Бугун эса 50 йил аввалги ўша йиғинда қатнашган ва ўзлари ҳам бир андижонлик сифатида амалга ошишини кутган фахрийларнинг ҳам кўнглидаги ниятлари ушалди. Автомобиллар ҳаракатини енгилаштириш ва ортиқча айланма йўлни бартафав этишга хизмат қилувчи лойиҳа 271 миллиард сўм маблағ эвазига барпо этилди. Умумий узунлиги 796 метр, кенглиги 25,9 метрдан иборат, хусусан, 596 метри эстакада, 200 метри эса тиргак деворли йўл қисмидан ташкил топган йўлтуказгич энди наинки андижонликлар, балки меҳмонларнинг ҳам борар манзилини яқин қилади.

Давлат раҳбарининг эътибори билан барпо этилаётган бу йўллар йўловчиларинигина эмас, юксак тараққиётни кўзлаб отланган катта қарвонни ҳам мақсад сари тезроқ элтади.

НУРИЛЛО
НУЪМОНОВ
«ISHONCH»

НИГОХ

АСРЛАРГА ТАТИГАН ЎН ЙИЛ

Йигит бўлсанг арслондек туғилган,
Тинмай ҳолис хизмат этгил халқ учун.

Бердақ ҚАРҒАБОЙ ўғли

Ўз халқига астойдил хизмат қиладиган азамат сарбонлар ҳамиша эл фаровонлигини ўйлаганлар.

1959 йил март ойида Ўзбекистон раҳбари этиб узоқни кўзлаган доно етакчи Шароф Рашидов сайланди. Айнан ўша кезлар Қорақалпоғистон ҳукумати бошлиғи этиб ўттиз уч яшар ўт-олов йигит Қаллибек Камолов тайинланди. Мен «Бургутга бош эгмаган барс» романим ва «Қаллибекнома» китобимни ёзиш ҳамда нашрга тайёрлаш жараёнида бу табаррук инсон билан кўп суҳбатлашганман.

Мен кейинчалик энг азиз, энг улўғ устозимга айланган Шароф ака билан ilk бор 1947 йил ёзида «Чоржўй – Кўнгирот» темир йўли қурилишида учрашдим, – деб ҳикоя қилганди отахон. – Ўша пайтлар камина Қорақалпоғистон Ёшлар қўмитаси котиби вазифасини бажарардим, у киши эса «Қизил Ўзбекистон» газетаси Бош муҳаррири эди. Сафар чоғи Тўртқўл тумани ихроқўми раиси, вақти-соати келиб, Меҳнат Қаҳрамони, тўрт марта Ўзбекистон Олий Кенгаши депутати бўлган Рўзим Сейитниёзов билан битта чодирда яшаётган экан. Ўзаро мулоқотимизда Шароф ака «Қаллибекнон!» йўли ободнинг эли обод бўлади. Сизлар кўпроқ йўл қуришларингиз керак!» деди. Орадан ўн йил ўтиб Қорақалпоғистон автомобиль йўллари вазири бўлганида бутун минтақани қамраб олиш чораларини кўрдим. Чорак аср Қорақалпоғистон раҳбари бўлганида ҳатто дада шийпонларига олиб борувчи йўллари ҳам асфальт қилдирилди.

Оққан дарё оқмай қолмас экан. 2002 йилнинг 2 май куни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси лавозимига Муса Ерниязов сайланди. Мен марказий газеталар муҳбири сифатида 1993 йилдан 2018 йил охиригача Жўқорғи Кенгесининг барча йиғилишларида қатнашганман. Депутатлар юзидagi ёруғ ифодадан янги раҳбарга улкан эҳтиром борлигини сезганман. Энг қизик воқеа Муса оға янги лавозимда иш бошлагандан кейин бир ой ўтгач юз берди. Жўқорғи Кенгесининг режадаги сессиясини Муса Тажетдинович 24 дақиқада тугатди. Лекин ҳеч ким ўрнидан жилмади. У киши «Нега ўтириб-сизлар?» деб сўраганида депутат, Қорақалпоқ давлат университети ректори Куанишбой Ўтениязов «Бизлар уч, тўрт, беш соатлик сессияларга ўрганиб қолганмиз!» деб жавоб берди. Ҳамма кулиб юборди.

Ўзбекистон Қаҳрамони Муса Ерниязов Қорақалпоғистонни 18 йилу 3 ой бошқарди. Тождор вирус хуруж қилган йилларда эса вафот этди.

«Юз отдан йўрга, минг отдан тулпор чиқади» дейилади қорақалпоқ мақолида. Дарҳақиқат, Маманбий, Ойдуъстбий, Ерназарбий авлодлари орасидан Оллоёр Дўстназаров, Қосим Авезов, Пиржон Сейитов, Матеке Жуманазаров, Наврўз Жапақов, Қаллибек Камолов, Ережеп Айтмуратов, Муса Ерниязовдек жишоятли ар-боблар етишиб чиқди. 2003 йил 12 декабрда эса Ўзбекистон Республикаси Бош вазири лавозимига бекиёс иқтидорга эга Шавкат Мирзиёев тайинланди. Эсимда, 2004 йил 20 июнда у киши Нукусда Қорақалпоғистонни

яқин истиқболда жадал ривожлантириш масалаларини батафсил муҳокама қилди. Гап орасида сув ҳўжаллиги мутахассисининг хулосаларидан қониқмаганини очик-ойдин айтди.

Шавкат Мирмонович Ўзбекистон Президенти этиб сайлангач, энг аввало, халқ қалбига йўл топишни ўйлади. 2016 йилнинг 10 ноябри куни Шуманайдаги мулоқотида 90 яшар донишманд Қаллибек Камоловни ҳам қақирди. Кейинги сафарларида ҳам имкон бўлганида Қаллибек отанинг жўяли, бироз эҳтиросли маслаҳатларини тинглади. Бу ҳақда бир аср яшаган отахон «Эл хизматида» номли китобида шундай деб ёзган:

«Шавкат Мирмонович Мирзиёев Ўзбекистон Президенти этиб сайлангач, энг аввало, Мўйноқ туманига алоҳида эътибор қаратди. Атиги беш ой ичида Кўнгиротдан Мўйноққа 101 километр масофага водопровод тармоғи тортиб борилди. Олис туманга тоза обихайёт кириб бориши чинакамига халқ шодёнасига айланиб кетди. Нуроний инсонлар мусаффо сувда юз-қўлини ювиб, кўзларида ёш билан Президентимизга чексиз миннатдорчилик билдирдилар.

Мўйноқ шаҳрида истиқомат қиладиган 252 нафар хотин-қиз учун иш ўринлари яратилди. Бу ерда қўллаб-қувватловчи уй-жойлар, ижтимоий объектлар қурилмоқда, барча соҳаларда жадал янгиланишлар юз бермоқда. Яқин вақтларгача экологик ва ижтимоий-иқтисодий муаммолардан азият чекиб келган Мўйноқ шаҳрининг қиёфаси давлатимиз раҳбарининг эътибори натижасида қисқа вақтда бутунлай ўзгариб кетди...

2017 йил 20-21 январь кунлари у киши Тошкентдан деярли барча вазирлар ва республика ташкилотлари раҳбарларини Қорақалпоғистонга олиб келиб, Нукус шаҳрида иккита завод, Ибройим Юсупов номидаги ихтисослаштирилган ижод мактаби, болалар тиббиёт маркази ва спорт мажмуасини барпо этиш, шаҳарни қайтадан реконструкция қилиш масалаларини ҳал қилиб берди, ушбу мақсадлар учун зарур маблағларни ажратиб, элимизни хурсанд қилди. Давлатимиз раҳбари Қорақалпоғистон халқининг илтимосига биноан Қоратовдаги Тебинбулоқ массивида титан-магнетит рудаси базасида замонавий металлургия комбинатини барпо этиш вазифасини ҳам ҳал қилди.

Китобнинг бошқа саҳифасида қуйидаги жумлаларни ўқийсиз:

«...Мўйноқ шаҳрида республика миқёсида ўтказилган мажлис арафасида Тошкентдан шундай хабар келди: «Шавкат Мирмонович «Оқсоқол Қаллибек Камоловнинг саломатлиги кўтарса, мажлисга борсин!» дебдилар». Танамда куч-қувватим бўлса, юртимизнинг раҳбари хурмат билан таклиф этган жойга нега бормаслигим керак, деган ўй кечди ҳаёлимдан. 96 ёшга кирган кекса киши бўлишимга қарамасдан, бундай хўрмат-иззатдан руҳлан-б, Мўйноққа йўл олдим ва ўша йиғинда иштирок этдим.

Мўйноқдаги йиғилишда хўрматли Президентимизнинг республика фаоллари олдида айтган фикрларидан чуқур мамнуният ҳосил қилдим. У киши ўзининг сўзини атоқли шoirимиз Ибройим Юсуповнинг «Одам одамнинг қўёши, кўнгли кўнгилдан сув ичар» деган сатр-

лари билан бошлади ва барча гаплари ана шу мазмунда бўлди.

Президентимизнинг «Қорақалпоқ халқи илгари йиғлаб яшаган бўлса, эндиликда бу халқ кулиб яшайдиган халққа айланди», деган сўзлари мажлис иштирокчиларининг юраклари тўридан жой олиб, гулдурос олқишлар билан кутиб олинди. Мухтарам Президентимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 72-сессиясида моҳирлик билан Орол муаммосини дунёвий масалага айлантиришга муваффақ бўлди».

Давлатимиз раҳбарининг жорий йил 18 сентябрида Қорақалпоғистонга навбатдаги ташрифи Қаллибек Камолов хонадонидан, бу улўғ инсон хотирасига эҳтиром кўрсатишдан бошланди ва дуои фотиҳа ўқилди. Президентимиз унинг ибратли умри ҳақида мамнуният билан гапирди.

Яна бир гап. Бугун Аму соҳиллари Қаллибек Камолов орзу қилган юксак довоуларга қўтарилимоқда. Олдинги ташрифи чоғи Шавкат Мирзиёев Дастурий маҳсулотлар ва ахборот технологиялари технологик паркиннинг Қорақалпоғистон филиалини бориб кўрганди. Нукус шаҳри марказидаги 17 қаватли замонавий бинода АТ-таълим ва коваркинг марказлари, офислар, конференция зали ва хизмат хоналари мавжуд. АҚШнинг Амазон компанияси ишлаган қорақалпоғистонлик Бекназар Абдиқамалов юртига қайтиб, ўзининг HUPU стартапига 4 миллион доллар сармоя жалб қилди.

Ҳудуддаги бир қатор йирик инвестицион лойиҳалар ижроси кузни қувонтирмоқда. Хитойнинг «Sany Renewable» компанияси томонидан Кўнгирот туманида қуриладиган қиймати 1 миллиард 200 миллион долларлик, 1 гигаватт қувватли, Саудия Арабистонининг «ACWA Power» компанияси билан ҳамкорликда Беруний ва Қораўзак туманларида ташкил этиладиган қиймати 250 миллион долларлик 100 мегаватт электр энергиясини сақлаш тизимига эга 200 мегаватт қувватли шаомол электр станциялари фикримизнинг ёрқин далиллари-дир. Келгусида уларда йилга 4 миллиард 200 миллион киловатт соат ёки 1 миллион 750 минг хонадоннинг бир йиллик истеъмолига тенг «яшил» энергия ишлаб чиқарилади. Натижада қарийб 1,3 миллиард куб метр табиий газ тежалади ва атмосфера зарарланиши қариб 2 миллион тоннага камаяди.

Ушанда Президентимиз Нукусдаги «Оққуш» мажмуасида ташкил этилган ўтовлар кўргазмасини ҳам кўздан кечирганди. Бу иншоот Президентимизнинг ҳудудга 2022 йилги ташрифи чоғида берган кўрсатмаси асосида эллик гектардан ортиқ майдонда яратилиб, обод гўшага айлантирилди. Гинеснинг рекордлар китобида кирган энг катта ўтовнинг диаметри 42, баландлиги 22 метр.

Эндиликда мажмуада турли маданий тадбирлар, форумлар ўтказилмоқда. Унда қорақалпоқ, қозоқ, туркман, қирғиз, бошқирд каби туркий халқлар ўтовлари ҳам мавжуд. Барчасида тугишган халқларнинг тарихи, этнографияси, урф-одатлари яққол кўзга ташланиб туради. Энг муҳими, бу тадбирлар халқларимиз орасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамламоқда. Кегайли, Нукус туманлари ва Нукус шаҳридаги халқ билан мулоқотда давла-

Батафсил маълумот олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг:

ПЕНСИЯ ЖАМГАРМАСИ
ХАРАЖАТЛАРИ ДАРОМАДЛАРИДАН
21,1 ТРИЛЛИОН СЎМГА ОШГАН

500 МЛН СЎМГАЧА КРЕДИТ УЧУН
БИЗНЕС-РЕЖА ТАЛАБ ЭТИЛМАЙДИ

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими,
Қорақалпоғистонда хизмат
кўрсатган журналист

«ОЛТИН ДАВР» ОҒРИҚЛАРИ

ёхуд ташвишлардан холи бўлолмаётган талабалик

Олий ўқув юртларида янги ўқув йили бошланиб, талабаларнинг ташвишлари ҳам ортмоқда. Тураржой масаласини тезкор ҳал қилиш, шартнома пулларини вақтида тўлаш осон эмас. Қолаверса, олис шаҳарда, оиладан узоқда яшашнинг ўзи бўлмайди. Зеро, «Бир товукча ҳам дон, ҳам сув керак»...

Нурбек Ўзбекистон Миллий университети талабаси бўлганида жуда қувонган эди. Яқин ўн йилда қишлоқдан ҳеч ким бу даргоҳда ўқимаган. Бобоси битирган университетда таҳсил олиш ҳам набиралар орасида илк бор унга насиб қилляпти. Гурландан автобусда минг километрдан зиёд йўл босиб, пойтахтга етиб келгунича хаёлидан нималар утмади, дейсиз...

Тошкентда эса уни турли синовлар кутиб турарди. Ўзига ўхшаб катта-катта сумкаларни орқалаб келганлар кўп. Ётоқхонадан жой топилмагач, қурилишда ишлайдиган тоғаси билан бирга яшай бошлади. Тонг сахарда йўлга отланиб, ярим соатлаб пиёда юрар, сўнг йўлни метрода давом эттирарди. Ўқишга икки соатда етиб боради, қайтиш ҳам шундай.

Оилада беш фарзанд, онасининг соғлиғи яхши эмас. Отасининг мардикорлик қилиб толгани рўзғорга зўрга етади. Шу боис Нурбек ўқишдан келиб, тоғасига кўмаклашади. У берган 50 минг сўм йўлқира ва тушликка кетади. Қурилиш объекти тез-тез ўзгаради. Баъзида умуман шароити йўқ жойларда яшашга тўғри келади. Хуллас, бир амаллаб биринчи курсни тамомлади. Бироқ кейинги йили тоғаси қишлоқнинг ўзидан иш топгани сабабли Нурбек учун бошпана муаммо бўлиб қолди. Охир-оқибат академик таътил олишга қарор қилди. Ҳозир қурилишда ишлаяпти. «Қачон 100 миллион сўм топсам, ўшанда ўқишимни қайта тиклайман», дейди.

Афсуски, Нурбек каби муаммолар гирдобидида қолган ёшлар кам эмас. Вилоят марказларида таҳсил олиш пойтахт олий ўқув юртларида ўқишга нисбатан анча осонроқ ва камхарж. Бироқ бу ҳаммаси жойидалигини англатмайди. Чунки у ерларда ҳам талабанинг бир ойлик яшаш харажатлари 2-3 миллион сўм атрофида.

Мамлакатимизда олий таълим муассасалари ва уларда таҳсил олаётган талабалар сони йилдан-йилга кўпаяётганини мамнуният билан эътироф этамиз. Аммо бу рақамлар ташвишларни ҳам орттираётгани сир эмас. Ижтимоий-иқтисо-

дий қийинчиликлар гирдобидида қолган талабалар сифатли таълим олиши ва жамият тараққиётига ҳисса қўшадиган мутахассис бўлиб етишиши анча мушкул. Олий ўқув юрти битирувчилари бандлигини таъминлаш эса алоҳида муаммо. Шундай экан, сон кетидан қувмасдан, сифатга эътибор қаратиш тўғрироққа ўхшайди.

Талабанинг энг катта қийинчилиги – тураржой. Ижара бозоридидаги нарх-навоининг ҳаддан ташқари юқорилиги уларнинг ҳамёнига оғирлик қилади. Беш-олти киши бир хонали квартирада сиқилиб яшаш, машиий шароитларнинг етишмаслиғи эса, табиийки, ўқиш сифатига салбий таъсир кўрсатади.

Иқтисодий қийинчиликлар туфайли талабаларнинг кўпчилиги иш излайди. Бироқ ҳаммаси ҳам ўз соҳаси бўйича ишлолмайди. Топган иши дарс жадвалига тўғри келмайди. Охир-оқибат ресторанларда, етказиб бериш хизматидида ёки савдо шохобчаларида меҳнат қилишга мажбур бўлади. Шундай қилиб, улар арзон ишчи кучига айланади, бошқаларга нисбатан кам ҳақ олади. Тунгача ишда қолиб кетади. Бу ҳам ўқишга таъсир кўрсатади, академик қарздорлиги кўпаяди. Соғлиғида ҳам жиддий муаммолар юзага келади. Ундан-да ёмони, иқтисодий танглик, оиладан узоқда пайдо бўлган назоратсиз эркинлик, руҳий босим ва «осон пул топиш» илнжи айрим ёшларни тубанликка ҳам етаклаётганидир.

Бугун ҳамма бой бўлиш талвасасига йўлққан. Ижтимоий тармоқлардаги сохта чиройли ҳаёт тасвирлари, тугамаётган иқтисодий қийинчиликлар бойиб кетиш истиғини янада оловлантиради. Бу эса «Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик» мақолини четга суриб қўйишга ундайди. Оқибатда, пул топаман деб, қарзга ботади. Янада ачинарлиси, қилиб-билмай, тушуниб-тушунмай гиёҳванд моддалар савдосига аралашиб қолаётган ёшлар кўпаяди.

Бундай ҳолатлар талабаларга муносабатни ўзгартириш кераклигини англатади. Тўғри, йилдан-йилга имкониятлар, имтиёзлар кенгаймоқда. Бироқ ҳали ҳам ёшларнинг сифатли таълим олиши, мутахассис бўлиб етишиши учун тўсиқлар кўп. Аввалбошда айтганимиздек, биринчи навбатда, тураржой муаммосини ҳал қилиш муҳим. Ҳамма ҳам талаба экан, деб уйини арзон-гаровга ижара бермайди. Давлат ажратаётган субсидиядан ҳам кўпчилиги фойдаланяпти дея олмаимиз.

Демак, янада самарали механизмларни излаш зарур. Айтайлик, олий таълим муассасалари қошида талабалар учун арзон ижара уйлари тизimini йўлга қўйиш, бўш турган давлатга қарашли

ва муниципал биноларни таъмирлаб, талабалар тураржойига мослаштириш, хусусий тадбиркорларга эса ижара уйлари қуриш ва бошқариш бўйича имтиёзлар бериш мумкин.

Давлат-хусусий шерикчилиги асосида қуриладиган талабалар ётоқхоналари сонини кўпайтириш билан бирга, улардаги ўринлар ҳақида ягона электрон маълумот базасини яратиш ҳам зарур. Талаба қаерда бўш жой борлиги, ойлик тўлови қанча экани ва қандай шартлар асосида жойлашиши мумкинлигини бир жойда кўра олиши керак.

Олий ўқув юртлари тажриба-синов лабораторияларини кўпайтирса, ўз ишлаб чиқаришини йўлга қўйса ва уларда талабалар учун ҳақ тўланадиган иш ўринлари яратилса, муаммо анча енгиллашган бўларди. Ҳафтининг айрим кунлари юқори курс талабалари учун маъруза дарсларини кечки вақтга ёки онлайн шаклга ўтказиш орқали уларнинг мутахассислик бўйича ишлашига шароит яратиш мумкин.

Оилада беш фарзанд, онасининг соғлиғи яхши эмас. Отасининг мардикорлик қилиб толгани рўзғорга зўрга етади. Шу боис Нурбек ўқишдан келиб, тоғасига кўмаклашади. У берган 50 минг сўм йўлқира ва тушликка кетади. Қурилиш объекти тез-тез ўзгаради. Баъзида умуман шароити йўқ жойларда яшашга тўғри келади. Хуллас, бир амаллаб биринчи курсни тамомлади. Бироқ кейинги йили тоғаси қишлоқнинг ўзидан иш топгани сабабли Нурбек учун бошпана муаммо бўлиб қолди. Охир-оқибат академик таътил олишга қарор қилди. Ҳозир қурилишда ишлаяпти. «Қачон 100 миллион сўм топсам, ўшанда ўқишимни қайта тиклайман», дейди.

Биз ёшларни онлайн қимор ва тез бойиш ваъдаларига боғланиб қолишдан ҳимоялашимиз зарур. Эҳтимол, биринчи курсда молиявий саводхонлик, онлайн қиморнинг оқибатлари, кредитдан фойдаланиш қоидалари бўйича қисқа амалий курслар жорий этиш керакдир.

Бундан ташқари, талабаларнинг дарсдан кейинги вақтини мазмунли ташкил этишга ҳам эътибор қаратиш жоиз. Олий ўқув юртларида бепул спорт тўғараклари, касбий клублар, китобхонлик ва ижодий тўғараклар фаолиятини кучайтириш лозим.

Ёшлар – келажакимиз. Уларнинг салоҳиятли кадрлар бўлиб етишиши жамиятга нафи тегиши учун биз уларнинг ёнида бўлишимиз, ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз зарур.

Муҳаббат
ТУРАБОВА
«ISHONCH»

РУҲИЯТ ИҚЛИМЛАРИ

СТРЕССНИ БОШҚАРИБ БЎЛАДИМИ?

Тиббий нуқтаи назардан қарасак, асабийлик организмнинг ташқи ўзгаришлар ва хавф-хатарларга нисбатан тиббий реакциясидир. Меъёрида бўлса, диққатни жамлаш ва муаммоларни тезроқ ҳал қилишга ёрдам беради. Аммо ҳозир одамлар кўпинча сурункали стресс ҳолатида яшайди.

лиқни шакллантириш керакдир?

Ҳа, айнан шундай. Муаммолардан қочиш эмас, балки уларга нисбатан соғлом муносабатни шакллантириш муҳим. Стрессни бошқариш ва унга чидамлилиқни ошириш учун кундалик ҳаётимизга бир неча оддий, аммо фойдали одатларни киритиш лозим.

Кунни ижтимоий тармоқлар ва янгилар лентасини арақлашдан бошламасликка ва шу тарикқа яқунламасликка ҳаракат қилинг. Камида бир-икки соатни рақамли қурилмалардан холи ўтказиш мияга дам олиш ва ахборотни қайта ишлаш имконини беради.

Ҳаммага «Ҳа» дейиш ҳам руҳий толиқишга олиб келиши эҳтимолдан холи эмас. Шунинг учун шахсий ва вақт чегараларингизни белгилаш, зарур ҳолларда мулоимлик, аммо ишонч билан «Йўқ» дейишни ўрганиш керак.

Жисмоний фаоллик ҳам стрессни бошқаришда муҳим ўрин тутди. Очiq ҳавода сайр қилиш, енгил машқларни бажариш ёки сеvimли спорт тури билан шугулланиш кайфиятни яхшилашга ёрдам беради. Шу билан бирга, кун давомида 10-15 дақиқа телефонсиз, мусикасиз, шунчаки сукунатда ўтириш учун вақт ажратиш ҳам фойдали.

Тиниқлиқ ухлаш эса руҳий ва жисмоний саломатлиқнинг муҳим асослари-

дан биридир. Ҳар куни бир хил вақтда ётиш ва бир вақтда туршига ҳаракат қилинг. Кечқурун китоб ўқинг, илqи душ қабул қилинг ёки сокин ва тинчлантирувчи мусиқа тингланг.

Замонавий дунёда доимо банд бўлиш ва шошилиш муваффақият белгисидек кўринади, аммо самарали ҳаёт фақат кўп ишлашдан эмас, балки ички мувозанатни сақлашдан бошланади. Руҳий хотиржамлик инсонга қийинчиликларни енгиб ўтиш билан бирга, ҳаётдан завқ олиб яшаш имконини ҳам беради.

Самолётда хавфсизлик қоидаларига кўра, кислород ниқобини аввал ўзингизга, сўнг ёнингиздагиларга тақий тавсия этилади. Руҳий ва жисмоний соғлиққа эътибор қаратиш ҳам худди шундай. Зеро, аввало, ўзимизга ғамхўрлик қилсак, шунда атрофдагиларга ҳам кўпроқ нафимиз тегишини англашимиз шарт.

Шоҳсанам ИЎЗМЕТОВА,

Республика ўрта тиббиёт ходимларининг малакасини ошириш ва уларни ихтисослаштириш маркази Урганч филиали ўқитувчиси

Комилжон Отаниёзов ижросида

Маҳтумқўли ғазали

Эй, ёронлар, бир юзи гул оя ошиқ бўлмишам,
Барчалар мақсуди гул-раъноя ошиқ бўлмишам,
Булбўлам боғ ичра, бир ғавғоя ошиқ бўлмишам,
Ўзи ғойиб, зулфлари ялдоя ошиқ бўлмишам,
Манзилим боғ ичрадир, саҳроя ошиқ бўлмишам.

ТИЛ САНДИҒИ

ЁМ ОТЛАРИ «ЯМШИК»КА АЛОҚАДОРМИ?

Хазрат Навоийнинг «Муншаот» китоби (2025 йил) 64-мақтубида шундай гап бор: «Ём отлари билан ёмхоналар иши яхши эмас. Бу ҳақда ҳузурингизга юборилган одамларимизга ҳам (буни) баён қилиш топширилган эди. Умид қиламизки, бу арзимиз маъқул кўрингай, деб қўлиқ арзимиз ёзилди».

Хўш, Навоий тилга олаётган ём отлари нима? Ушбу китобда айни мақтуб ҳошиясида адабиётшунос олим Юсуф Турсуновнинг шундай изоҳи бор: «Ём отлари – бир манзилдан иккинчи манзилга миниб бориладиган ва ўша манзилда қолдирилиб, у ерда дам олиб турган бўлади. Ҳафтининг айрим кунлари юқори курс талабалари учун маъруза дарсларини кечки вақтга ёки онлайн шаклга ўтказиш орқали уларнинг мутахассислик бўйича ишлашига шароит яратиш мумкин.

Маҳмуд Кошғарий «Девон»ида бекнинг буйруғи билан юрвучи чопарнинг

маълум бекатларда алмаштирилиб миниладиган оти улағ сўзи билан ифода-ланган. Буни почта отлари деса ҳам бўлади. Бу ҳақда «Улоқ ва улов» деган мақола-мда тўхталганман.

«Алишер Навоий асарлари бошқа шундай отларга миниб, кўзланган манзил томон юришда давом этилган. Ана шундай отлар сақланадиган жойлар эса ёмхоналар дейилган. Эски рус тилидаги почта фаолияти билан боғлиқ «ям», «ямской», «ямшик» сўзларининг ўзаги ана шу «ём» сўзидан олинган.

Маҳмуд Кошғарий «Девон»ида бекнинг буйруғи билан юрвучи чопарнинг

* * *

ЖИЛҒА ВА ЖИЛОН (ИЛОН)

аввал бир ерда учрашиб, тўпланиб бўлишгач, «Қани, бўмасам, жилдик» дейиш-шади.

Балки илон – жилон сўзи ҳам айни шу жил сўзидан пайдо бўлган бўлиши мумкин. Жилон ҳам судралганда жойидан жилади. Эътибор қилсангиз, жилганинг юриши ҳам илон юришига ўхшайди.

«Туркий тиллар этимология лугати»да Л.З.Будаговнинг илон сўзи илдизидидаги йил судралиш, эмаклаш, ҳаракатланиш маъносига изоҳланган. Вавбери бу сўздаги йил силлиқ мазмунини ифода-лайди, деган. Лекин Севортян илон (жилон) сўзидаги жыл «эмаклаш», «судралиш» маъноларида келишини ва бу сўзга -ан қўшимчаси қўшилиб илон сўзи пайдо бўлган деган фаразни илгари сурган. Ҳолбуки, М.Рэзсенга кўра, жылга сўзи илди-зидаги жыл ҳам «судра-лиш»га яқин маънода, яъни «сирпаниш», «чайқалиш» маъноларида изоҳланган. Маҳмуд Кошғарийда илон сўзи улан шаклида келган: улан уйл – илон иили.

Алишер Навоийда бу сўз ийлон кўринишида бор. Шоир илоннинг заҳарли тишини йилон муҳра бирик-масида ифодалаган.

Эшқобил
ШУКУР

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2015 йил 25 августда давлат рўйхатидан ўтказилган «PLATINUM LOMBARD» МЧЖнинг (СТІР: 303428183) юридик манзили Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, «Бешқўрган» МФЙ, Бунёдор шох қўчаси, 156/а-й-дан Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, «Ц» мавзеси 37-уй, 17-хонадон манзилига ўзгаргани маълум қилинади.

Юнусобод тумани Мактабча ва мактаб таълими бўлими тасарруфидидаги 150-умумтаълим мактабига тегишли думалоқ муҳр ва штамп йўқолгани сабабли бекор қилинади.

Тошкент вилояти ИИБ томонидан 2018 йил 6 декабрда Усмонов Дилмурод Махамат-жонович номига берилган 14721 рақамли пенсия гувоҳномаси йўқолгани сабабли бекор қилинади.

MUASSIS:

2007-yil 11-yanvarda
O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
116-raqam bilan
ro'yxatga olingan.

«Ishonch» va «Ishonch-Doveriye»
gazetalarini tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV
(tahrir hay'ati raisi),
Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV,
Sayfulla AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV,
Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shoqosim SHOISLOMOV,
Hamidulla PRIMULOV, Nodira G'OYIBNAZAROVA,
Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari),
Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib – «Ishonch»),
Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib – «Ishonch-Doveriye»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Bo'limlar:

Kasaba uyushmalari hayoti – (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-52-89
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43
Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:

Qoraqalpog'iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati – (+998-99) 889-90-31
Navoiy viloyati – (+998-99) 500-05-12
Jizzax viloyati – (+998-94) 688-00-27
Namangan viloyati – (+998-93) 213-09-66
Samargand viloyati – (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati – (+998-91) 193-19-70
Toshkent viloyati – (+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati – (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati – (+998-97) 705-08-93

Navbatchi muharrir:

G'ulomjon MIRAHMEDOV

Musahhih:

Dilorom XUDOYBERGANOVA

Sahifalovchi:

Hasan ABDULLALLOV

Boshlasi to'g'rilash vaqti:

00:20
Topshtirildi – 00:40

Bahosi kelishilgan narxda

Gazeta haftaning
seshanba,
payshanba va
shanba
kunlari chiqadi.

Gazeta

«Ishonch»ning
kompyuter markazida
teriladi va sahifalandi.

Manzilizim:

100165, Toshkent shahri,

Buxoro ko'chasi, 24-uy.

E-mail:

ishonch1991@yandex.uz

Nashr ko'rsatkichi: 133

Gazetaning poligrafik jihatdan sifatini chop etilishiga bosmaxona mas'ul.

Gazetaning yetkazib
berilishi uchun obunani
rasmiylashtirgan
tashkilot javobgar.

Umumiy adadi 35 038 ta

Shundan: 6 508 nusxasi
«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasi bosmaxonasi –

Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

19 339 nusxasi

«Erudit» MCHJ bosmaxonasi –

Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

9 191 nusxasi

«Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi –

Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi,

236-«b» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.

Hajmi 2 bosma taqob. Buyurtma: G-911

1 2 3 4 5 6